

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. IX. Quòd Patrini adhibeantur in Baptismo & Confirmatione, indicare necessitatem habendi spirituales Patres, quorum opera perfectionem consequamur, & qua ratione sit eis parendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

biles; & hac mutatione ita corroboret: vt illi non mutentur; sed confirmat, vt perseuerent. Ex quo fit, vt non solum ipsæ Dei visitationes; sed etiam absentia, prædicto hoc modo media sint apta perfectionis: quamuis inter perfectos spiritus ipse discurrat velociter. nam, etsi modicum absit, id facit, vt citius illos visitet; & vt ipsi quoque accelerent, & crescant, sequentes hos diuinos impulsus. Nam propterea addidit Propheta: *animalia ibant & reueriebantur in similitudinem fulguris coruscantis.* sicut enim spiritus ipse sanctus suos habet accessus & recessus: ita & illi habent suos, sequentes in vtriusque diuini spiritus directionem. Cum enim Deus venit ac visitat: sequuntur ipsum, aggrediendo illustria facta, quæ inspirat: quando autem Deus se abscondit, atque deserit: redeunt ipsi ad suam paruitatem, humiliant, & contrahunt se intra seipsum. Nunc accedunt ad contemplationem, & ad cæli altitudinem ascendunt, vt cum Deo coniungantur; nunc redeunt ad actionem, & attendunt tum propriæ mortificationi, tum aliorum ædificationi, & utilitati: & vtrouique se habent tanquam fulgura coruscantia. accurrunt enim velociter ad omnia, quæ Deus vult; siue illa sint sublimia, siue abiecta. nec minus sanctitas eorum elucet in humiliatione, quàm in exaltatione. quemadmodum paulò inferius videbimus. Concludamus itaque dicentes, quòd cum Spiritus Sanctus ad eò sit potens, ad te in egregio hoc facinore iuuandum: tutò possis illud aggredi, dicens cum Regio Propheta: *Mada Deus virtuti tuæ, & confirma quod operatus es in nobis.* O diuine spiritus, iube tuam virtutem corroborare nostram & Confirmationis gratia perface, quod per baptismi gratiam inchoasti, Amen.

S. Greg. sup
Consolatio
ne & desola
tione aque
iuuantur
Iusti.
I Eze. 1, 14

Iusti indif
ferentes ad
parua &
magna.

m Pf. 67. 19

CAPVT IX.

QVOD PATRINI ADHIBEANTVR IN
Baptismo & Confirmatione, indicare necessitatem habendi
spirituales patres, quorum opera perfectionem
consequamur & qua ratione sit eis
parendum.

X Apostolorum traditione habet Ecclesia duas alias consuetudines in administratione Baptismi & Confirmationis: in quibus ostendit, nos habere opus alijs hominibus ad perfectionem; quam, dum hæc Sacramenta suscipimus, profiteremur. Nā *primū*, (vt S. Dionysius ait) assignat baptizandis aliquē patrinū, tanquā Pædagogum & Magistrum, qui per manū Sacerdotis eum sub tutela & perfectione sua accipit; seque obligat, ad illum instruendum in omnibus quæ ad Christiani hominis statum spectant: quoad ea scilicet, quæ debent

credere,

c. vlt. de Ec
cles Hierar.
S. Tho. 3. p.
q. 67. a. 7.
& 8.

credere, & facere. Diuinis nostris Ducibus, id est Apostolis, (ait S. Dionysius) vitum est, infantes ad Baptismum suscipere secundum istum sanctum modum, & conditionem: quod naturales pueri parentes tradant eum cui dam docto in diuinis pædago, vt reliquum sub ipso puer ageret, sicut sub *diuino patre* & Saluationis Sanctæ susceptore. Attende: quanta sit huius patris laus, quem vir sanctissimus *PATREM DIVINUM* appellat: vt intelligatur, debere eum erga infantem spiritualis patris officio fungi: educando illum, & vt cœlesti Patri seruiat, aptando. Et S. Augustinus eundem vocat *deiussores* apud Deum pro eo, quem in sacro fonte suscepit: quod suo tempore sit præstiturus, quod in baptismo est professus, & ex parte sua sit ipsum adiuturus, vt re ipsa illud præstare possit.

SED quoniam hoc munus solet ferè esse in ordinarijs patris, tantum titulus, curæ fuit prouidentia diuinæ, de alijs prospicere, qui sint verè ac re ipsa Pædago ac Magistri *Patresq; diuini*: præstantes perfectissimè, quod Patris alias incumberebat: imò in eum finem etiam Instituta religiosa erexit: quorum vocatio eò tenderet, vt sanæ doctrinæ lacte eos nutrirer ac doceret, Christianismi obligationes impleret, vt sic Baptismi gratiam conseruare, & augere possent. Hoc institutum inspirauit *DEVS S. N. Patri Ignatio, Societatis Iesu* Fundatori: qui tantam huius muneris opinionem & æstimationem habuit, vt statuerit, in ipsa solenni professione, expressam eius fieri mentionem; ne aut obliuione, aut contemptu vnquam in Societate præmitteretur. Nec mirum est eos, qui de Iesu Societate sunt magni facere, paruulos ad ipsum, vt eos benedicat, deducere; cum sciant quantopere ipse hoc officio delectetur, quemadmodum supra est dictum. Hoc ipsum adhuc amplius constat exijs, quæ in Sacramento Confirmationis geruntur: cuius ministri non sunt ordinarij, & communes Sacerdotes, sicut in Baptismo ob eius necessitatem: sed Episcopi tantum. vt ita intelligeremus, maiores Ecclesiæ Prælatos, præcipua esse instrumenta, per quos baptizati perfecti euadant. Et nihilominus, quoniam solus vnus Episcopus, ad curam tot confirmatorum gerendam, non sufficit; etiam hic patrinus vnus assignatur, qui ipsum Confirmandum teneat: vt ostendatur, eum speciali auxilio indigere, ad perfectionem consequendam, & contra eius hostes depugnandum. Et hic Patrinus (quemadmodum S. Thomas aduertit) necesse est, vt sit ipse eodem Sacramento Confirmatus; ad significandum, oportere eum Spiritus S. vñctionem in seipso habere, qui debeat alios ad eam consequendam adiuuare; & oleo ac balsamo sanctitatis perfectæ vñctum esse eum, qui instrumentum sit, quo alij eadem sanctitate vngantur. Præterea, ipsi Patrini, & qui baptizantur & confirmantur cognitionem quandam spiritualem adeo strictam in se contrahunt, vt in certis gradibus Matrimonium impediatur

vt lic

*Patrinorum
antiquitas
& laus.*

*De Consecr.
l. 4. ca. 29.*

*Patrinorum
negligentiã
alij supplet.*

*Societatis
Iesu insti-
tutum.
Marc. 10. 16
complexans
eos & im-
ponens Ma-
nus super il-
los, benedi-
cebat eos.*

*Patrinus sit
confirmatus
10. q. 4. c.
si quis.
3 p. q. 72. a.
10. ad 2. d.
a. 11.*

*Trid. Conc
sess 24. dec
de resor. c. 3*

vt sic perpetua amicitia intelligatur, qua debent inter te esse coniuncti, tanquam parentes & filij amore puro, non carnis, sed spiritus: (qui vt Nicolaus Papa dixit) eo perfectior esse debet, quod spiritus carnem excedit.

§. 1. *Semper opus esse Patre spiritali.*

CONSILIVM hoc, quod Spiritus S. Ecclesiae suae inspirauit, nos docet; omnes homines siue saeculares, siue religiosos, qui in virtutibus proficere, & in pugnis ac tentationibus firmi ac constantes esse cupiant, debere praeter maiores Praelatos, Patrem aliquem spiritualem habere, qui Paedagogi, Magistri, Patrini, ac Protectoris instar dirigat, adiuuetque, vt voti copotes euadant. Eum in modum, quo DEVS D. N. in sua gubernatione per Angelos suos, non solum constituit Principatus & Potestates, qui Ecclesias, & Prouincias gubernent; sed cuique etiam particulari homini custodem Angelum destinauit, qui eum ad salutis portum peruenire iuuaret. Quod si in via virtutis sis Tyro, danda tibi opera est, vt bene in humilitate funderis: tibi persuadens, te tanquam ignorantem, Magistro indigere, qui te doceat; & tanquam infirmum, Medico, qui te curet; tanquam peregrinum, qui eam viam nunquam ambulauerit, duce, qui te comitetur ac dirigat; tanquam Militem nouum, Duce, qui te gubernet; & tanquam debilem ac timidum, Patrino & Protectore, a quo adiuueris & protegaris: Excitare autem etiam debes fiduciam tuam, quod DEVS D. N. & custos Angelus hominis defectum circa tuam gubernationem supplebunt.

QVOD si bona & commoda illa cognoscere velis, quae hinc tibi prouenient: conijce oculos in consilium illud ac dispositionem, qua vsus est DEVS ad Hebraeos ex Aegypto educendos; & per desertum ad promissam terram deducendos. quod consilium viua quaedam imago est eius directionis, quam adhibet ad homines e peccati statu educendos, & per huius mundi desertum ad aeternae promissionis terram dirigendos. Quod si attentè perpendas, inuenies, populum illum duos habuisse dulces, alterum Angelum Domini, de quo dixit: *Ecce ego mittam Angelum meum, qui precedat te, & custodiat in via; & introducat in locum quem paraui. Obserua eum, & audi vocem eius, nec contemnendum putes: quia non dimittet, cum peccaueris, & est nomen meum; & auctoritas mea in illo*: Alterum ducem habuit ipsum Moysen, qui eduxit populum illum ex Aegypto, & per totam viam magna postea cura deduxit. Ille enim aperuit illis *mare rubrum*, vt, *agua diuisa*, sine villo detrimento transirent: in qua tamen postea ad eundem locum reuertente, *Pharao totusq; eius exercitus*, qui populum persequebantur, summersi sunt. Et cum Amalechitae insurrexerunt contra populum, *celeuauit ipse manus in caelum*, & impetrauit populo victoriam; Cum morderentur a serpentibus, *posuit serpentem eneam pro signo, quem qui percussus aspiciebat, sanabatur*. Cum fame

In Epist. a. o. uil. Val. 187. c. 2.

Patris spiritalis necessitas.

Duo duces Israelis.

Angelus. a Exod. 23. 20.

Et Moyses.

b Exod. 14. o 28.

c Exod. 17. 11.

1 Nū. 21. 9

Exod. 6. 15
 vñ. 2. 11.
 Exod. 31.
 8. & 6. 34.
 9.

Patris spiri-
 tualis varia
 utilitas.

Tract. 4 c. 2.

Deo, non
 homini in-
 nitendum.

Exo. 32. 1.

premerentur, impetrauit illis e *Manna de caelo*, & cum siti laborarent, f aqua de petra illis eduxit. Ac deniq; g ascendens in montem Syna attulit illis tabulas legis, & in omnibus aduocati & intermedij officium praestabat in rebus omnibus inter Deum & populum. Tale igitur est munus eorum, quos Deus D. N. tanquam Elektorum suorum duces constituit, ad eos educendos ex Daemonis & peccati tyrannide: dirigentes & adiuuantes eos orationibus, consilijs, varijsque alijs medijs: fauente illis Deo, vt ea sint efficacia. Eorū. n. industria pertranseunt electi per mare tentationum, & tribulationum absque villo suo detrimento, victis verò & extinctis hostibus. Et si alij recentes insurgant, etiam contra illos impetant *victoriam*. Quod si à *serpentibus* suis passionibus sint vulnerati, proponunt illis remedia, quae in Christo crucifixo inuenient; docentes eos ita eundem crucifixum aspicere, vt vulnere sanitatem consequantur. Quando praesentis alimentis spiritualis defectu languent, impetrant illis *Manna caeleste*; & aquam *petrae vitae*, quae est ipse Christus: applicantes illis Sacramenta ac remedia, quibus refectio spiritus & gratia deuotionis ac lacrymarum obtinentur. Illi eos docent *legem Dei*; & vias, per quas illam adimplere debeant praestantque *consiliatorum* munus in dubijs eorū: Deo ipso, qui tales Duces constituit, responsa sua per eos dante. qui Duces tam deberent esse in verbo & opere potentes, atque ipse fuit Moyses, ad facinora adeò illustria patranda.

§. 2. *Firmitatem & constantiam non debere esse soli vni spirituali Patri alligatam.*

QVONIAM de hoc argumento fusiùs egimus in libro Ducis spiritualis, hic tantum addemus quaedam alicuius momenti monita, praesentis instituto accommodata. Est aut *Primum*: vt nunquam sis adeò alligatus vni Duci etiam bono, qui tibi contigit, vt, eo ablato, aut deficiente, tu quoque à bene coeptis desistas. hoc. n. esset certum signum, te non inniti praecipue Deo, eiusque sancto timori & amori, sed respectibus humanis, & affectibus terrenis: vt qui plures hominem facias quam Deum, non secus atque Israelitae, qui adeò erant *Moyse* Duci suo adstricti, adeoque ab eius praesentia in adoratione veri Dei pendebant; vt ob eius per dies 40. absentiam, cum Dei mandato ascendisset in montem Syna, statim à cultu veri Dei recedentes, idolum adorauerint. Et quamuis Moyses loco sui Aaron summum Sacerdotem reliquisset, nihili id fecerint, nec à deprauiata sua voluntate potuerint retardari, quò minus ipsum Aaron vrgerent dicentes: *afac nobis Deos, qui nos praecedant: Moyse. n. huic viro, qui nos eduxit è terra Aegypti, ignoramus, quid acciderit. cogitabāt. n. miseri homines, sublato sibi Moyse, Deum quoque sublātū, qui per eum loquebatur, eosq; gubernabat, nec posse Deum idem praestare per Aaron. ideoque stultitiam illam fecerunt, vt tollentes matres aureas oēs, opere fusorio facerent ex eis vitulum conflatilem, ac dicerent: hi sunt Di tui Israel, qui te eduxerūt de terra Aegypti.* In quo facto duo videm⁹ depicta vitioꝝ,

extrema eorum, qui exierunt ex Aegypto, vocante eos Deo per virum aliquem sanctum, qualis fuit Moyses. Alterum extremum est, quod nimium se homini obstringant & addicant, existimantes tali Confessario, aut Spiritus Magistro sibi sublato, ipsum Deum etiam auferri; & gubernationem celestem, qua per eum dirigebantur: nec posse alium esse a quo possint aequè dirigi ac iuari. In qua re graui iniuria Deum afficiunt, ob nimiam fiduciam, quam in homine ponunt: quibus propterea imprecatio illa competit: *benedictus homo, qui confidit in homine.* Ex hoc extremo in alterum facile deueniunt, aequè vitiosum. Nam sublato illis homine illo, non amplius acquiescunt, vt ab alio dirigantur; sed proprio iudicio se ipsos gubernant. hoc enim est, ex aureis *in auribus*, operibus se obedientia, idolum proprii iudicij conflare; illudque adorare, cum ei se subijciant, vt gubernentur. Si itaque extrema hæc vitare velis, ita statuas ab homine gubernari, quem Deus tibi ad id designauit: vt præcipuam tuam fiduciam in ipso Deo colloques, qui per homines te docet, & alloquitur; & qui, vno sublato, nouit alterum aequè aptum in eius locum subrogare: quemadmodum, mortuo Moysè, constituit Iosue, qui promouit quod Moyses inceperat, & vno Prælato, Confessario, aut Magistro ac Directore, iuxta palatam ac desiderium tuum, deficiente, constituet Deus alium, qui non minus arrideat. Quod si minus quam alter hic aptus esset: ipsius Dei prouidentia erit, eius defectus varijs vijs sibi notis supplere. ab ipso si quidem præcipue omnis apta ordinatio pendet: iuxta illud Apostoli ad Corinthios hoc errore non nihil infectos, valdeque gloriantes quod Magistrum habuissent alij Paulum, alij Apollonem: plus eis, quam par erat tribuentes: *c. Quid (inquit) est Apollo: quid Paulus: Ministri sunt Dei, cui credidistis: ego plantavi prædicatione mea fidem & charitatem in vobis: Apollo eadem sua prædicatione rigauit: sed Deus incrementum dedit, interius illud in vobis efficiens. itaque, neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat: nihil enim Ministrorum labor, & industria valeret, nisi Deus eadem cum illis faciens, incrementum daret.* Hoc dixit Apostolus: non, vt aliquid remitteres de opinione, quam par est habere de ijs, quibus Deus tanquam instrumentis vtitur, ad tuam directionem: ad quos vult te recurrere, quia sine eis non efficiet in te ipse opus suum. quemadmodum nec plantis ipsis dat incrementum, nisi adsit qui eas plantet, ac irriget. Necessè tamen est huic tuæ de illis opinioni certum limitè ac terminum ponere; ita vt non tanquam ad homines tantum ad eos recurras, sed tanquam ad Ministros Dei, qui per eos te docet: & quando vnum auferat, sciet alium tibi assignare; per quem idem, quod per alterum, præstet. Et propterea idem Apostolus addit: *qui plantat, & qui rigat, vnum sunt.* primus scilicet & secundus, & quotquot eis successerint, aequè enim facile est Deo, per hunc ac per illum, te dirigere: modò illius prouidentia præcipue imitaris, nec proprio tuo iudicio dirigi velis. Id enim Salomon iuauit cum

Prius homini nimium.

b Iere. 17. 5
Post proprio
fidunt iudicio.

c 1. Cor. 3. 4.

Deo per homines
regendi intendendum.

dixit: *d habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo: & ne imitaris prudentia tua,* plus ei, quam par sit, tribuens.

c 4. Reg. 12.
2.
12. Paral.
14. 17.

Non possum tamen prætermittere, quin hic admoneam de astu Dæmonis, cum videt sublatum nobis esse virum aliquem Sanctum, sub cuius directione feruenter in Dei obsequio pergebamus, tunc enim tanquam agmine facto grauissimis tentationibus nos aggreditur, vt à pijs desiderijs bonisque propositis desistamus: sibi persuadens, remota columna, facile ruere quicquid ei innitebatur. quemadmodum euenit Regi Ioas, de quo ait scriptura: quod *efecerit rectum coram Domino cunctis diebus, quibus docuit eum Ioada Sacerdos.* Sancti enim illius viri instructio ac directio cõseruabat, ac promouebat verã in Rege religionem. *f. Postquam autem obiit Ioada, non passus est Dæmon hanc sibi occasionem elabi; sed instigauit Principes Iuda, vt ingressi adorarent Regem, qui delinitus obsequijs eorum,* ac blanditijs, & muneribus acquieuit eis, persuaseruntque ei *vt Lucis & sculptilibus seruiret.* Et quamuis Zacharias filius Ioadae illi obfisteret, maleque facti eum, totumque populum admoneret, nihil profecit: sed potius insit eum lapidari in atrio domus Domini, siue inter templum & altare. In qua narratione quasi depictum apparet, tum quantum valeat Prælatus aliquis magna sanctitate & prudentia præditus, ad cõseruandam veram religionem, spiritumque verum, non solum in priuato quopiam homine, sed etiam in ipso Rege, & toto regno: cuius Prælati iactura grauitè, procul dubio, est ferenda. quamuis Deus soleat eam reparare mittens loco Ioadae defuncti aliquem Zachariam non minus feruentem patre suo.

Tum etiam in eadem narratione apparet ad viuum depictus Sathanæ astus, suis tentationibus euestigio accurrentis ad religionem & spiritum deturbandum, qui sub tali Ioada florebat. Cui Sathanæ necesse est viriliter & strenuè resistere: consilia ac directionem sequendo eius, qui in demortui locum succedit: quia idem D. Deus est, qui per vtrumque loquitur; & stupendo profundas in virtute radices iacere; tuamque in eam propensionem & affectum promouere: non quod eam Petrus Paulusve prædicauerit, aut docuerit, sed ob ipsiusmet virtutis bonitatem, & præstantiam, Dei que dignitatem & eminentiam, cui illa innititur.

g Ruth. 1. 17.

HANC veritatem assecuta est feruens nostra RVTH, quæ, etsi ducem haberet NOEMI, per quam DEVS illam ex idololatria eduxit: non tamen constantiam & perseverantiam suam illi adstrinxit: sed dixit potius: *g qua te terra morientem susceperit, in ea moriar: ibiq; locum accipiam sepulture.* mentem & voluntatem suã aperiens, vt quamuis diuturnior sua vita esset, quam suæ Magistræ ac ducis, non propterea esset in patriã suam Moab reditura, sed in Bethlehẽm tota reliqua vita permanens, vero Deo vsq; ad eius finem seruendo.

§. 3. In quibus rebus, & qua ratione Patribus spiritualibus sit parendum.

QVONIAM in subiectione & obedientia spiritualibus Patribus præstanda alia quoque vitiosa extrema inueniri possunt: ne in illa incidas, obseruandū est tibi: in actionibus præceptis non esse opus, superiorē aut spiritualē Patrem consulere: cum cōstet teneri te ad eas, etiam si is tibi eas non imponat, nec debere eas omittere etiā si is prohibeat, iuxta illud S. Petri: *a obedire oportet Deo magis quam hominibus*: sed eas quæ sunt Consilij, & supererogationis; in quibus plus minusve præstari potest, propriaq; voluntas facillè alitur & fouetur, expedit omninò cum Patre spirituali cōmunicare, eiusque directionem sequi: licet, quod in te est, meritò debeas vehementer propendere ad ita laborandum in omnibus quæ sunt diuini obsequij, vt nunquam sis otiosus. quod mirificè declarauit Spiritus Sanctus iubens, pigrum discere à duobus animalculis: altero per terram repente, altero volante per aëra: quæ duas constituunt respub. quarum altera nullum habet caput; à quo gubernetur, altera vero caput vnum habet: & vtraque in laborem maxime incumbit. Prima respublica est formicarum, de quibus ait: *b Vade ad formicam ô piger, & considera vias eius, & disce sapientiam: qua cum non habeat Ducem, nec Præceptorem, nec Principem: parat in aestate cibum sibi; & congregat in messe, quod comedat.* quasi dicit, considera, ô piger, vehementem formicarum ad colligendum in aestate semina, quæ in hyeme comedant, propensionem: & deprehendes, quod quamuis nec Ducem habeant, nec Magistrum, qui doceat illas viam; nec Principem aut Regem, qui ad laborandum impellat: ipsæmet ex propria inclinatione laborem amplectantur: imò, vt Plinius ait, onus interdum suscipiunt corpore proprio maius; & omnes magno ordine & conformitate, ita vt aliæ alias non impediant, continuè laborant. Hunc itaque in modum toto huius vitæ tempore tantam debes propensionem habere ad præcepta diuina explenda, & c *quodcumque facere possis, instanter operandum*: vt, etiam si Magister nullus, qui te dirigeret; nec superior, qui te vrgeret; nec vllæ pœnarum minæ, aut præmiorum temporalium spes adesset, non velles huic sancto exercitio manum subtrahere: eò quòd ad tuam salutem ita expediat, ipsique Deo ita placeat. Id quod consentaneum omninò est non solum eò quòd Christianus sis, sed etiam (vt ait S. Basilius) quòd homo *d natus sis ab labore, quemadmodum auis ad volatum.*

Ne tamen ex hac formicarum repub. occasionem accipias existimandi, non esse tibi necessarium Ducem aut Magistrum: audi secundam similitudinem ex apum repub. desumptam, quam idem Salomon addit iuxta

a Act. 5. 29.

b Prou. 6. 6.

Lib. 1. c. 30.

Exemplo
formicarum
seipsum vr-
geas.c Eccles. 9.
10.In illud Isa.
1. solennita-
tes vestras
d Job. 5. 7.
S. Hieron. in
Ezech. 3. &
epist. ad Ru-
sticum.

Orig. homil.
2. in Isai.
S. Damas.
lib. 2. Paral.
c. 89.
Iansen. Pro-
uerb. 6. 6.

Formicas
affectus, apes
imitare ef-
fectu.

e 2. Cor. 5.
14.

Cap. 2. Ruth

translationem Græcam, quam multi S. Patres sequuntur: *vade* (inquit) *ad apem & discce, quam sit operosa, quamq; seriam operationem exerceat: cuius labores & Reges & idiota ad sanitatem assumunt, desiderabilisq; est omnibus, & illustris & quidem cum sit viribus infirma, tamen quia sapientiam honorat euecta est.* quasi dixerit: si à formicis didicisti laborare in operibus corporalibus, discce etiam idem magis in spiritualibus & excelsioribus, imitando apes, sollicitè per flores volitantes; mel, ceramque colligentes: ex quibus fauos suos in tanta copia conficiunt, vt habeant non solum vnde ipsa alantur, sed etiam alios alant. quo labore sapientiam honorare dicuntur, ob illustre exemplum quod sua diligentia præbent ad eam comparandam. Hunc ergo in modum laborandū tibi, sancta q; meditatione volandū per varios diuinorum mysteriorum flores, & colligenda veritatum cera, rosque virtutum in tanta abundantia, vt non tibi solum sed alijs quoque prodesse possis. Sed aduerte, quod apes suum habeant Ducem, Magistrum, ac Regem, quem sequuntur, cui parent, qui desides punit, & ex aluari suo otiosas planè repellit, vt ex hoc discas exēplo, opus te habere Duce, Magistro, ac superiore, quod te doceat, ac gubernet: & si incurius sis in iis, quæ tibi incumbunt, etiam stimulet, si itaq; in operibus ac laboribus tuis perfectus esse desideras, quoad affectum quidem imitanda sint tibi formicæ, quoad effectum verò & executionem apes debes æmulari. ad eò enim feruentia laborandi pro Dei amore desideria habenda sunt, vt ipsamet inclinatio tua ad id te compellat, & e Charitas Christi, vt Apostolus ait, *te urgeat*, calcarique addat, vt nò opus habeas alio, qui te stimulet, aut timorem incutiat. In executione autem horum desideriorum recurrendum tibi est ad spiritualem Patrem, qui spiritualia exercitia, in quibus occupari debeas, tibi designet: vt rectè & vtiliter progrediaris. Quod formicam quandam apemque valdè sollicità videre cupis, a qua & obediendi & laborandi modum hunc addiscas, vt perfectus euadas: audi quæ sacra historia RUTH de ea refert, secundo eius capite.

ERAT autem viro Elimelech consanguineus, homo potens, & magnarum opum, nomine BOOZ. Dixitq; RUTH Moabitica ad socrum suam: si tubes, vadam in agrum, & colligam spicas, quæ sugerint manus metentium, vbicunq; clementis in me patrisfamilias reperero gratiã. Cui illa respondit: *Vade sicut a me. Abiit itaque & colligebat spicas post terga metentium. Accidit autem, vt ager ille haberet Dominum nomine BOOZ, qui erat de cognatione ELIMELECH. Et ecce ipse veniebat de Bethlehem, dixitq; messoribus: Dominus vobiscum. Qui responderunt ei: benedicat tibi Dominus. Dixitque BOOZ iuueni, qui messoribus præerat: cuius est hæc puella? Cui respondit: Hæc est Moabitica, quæ venit cum NOEMI, de regione Moabide: & rogauit, vt spicas colligeret remanentes, sequens messorum vestigia: & de mane vsque nunc stat in agro, & ne ad momentum quidem domum reuersa est. Et ait BOOZ ad RUTH:*

audi

audi filia, ne vadas in alterum agrum ad colligendum, nec recedas ab hoc loco: sed iungere puellis meis, & ubi messuerint sequere. Mandavi enim pueris meis, ut nemo molestus sit tibi: sed etiam si fueris, vade ad sarcinulas, & bibe aquas, de quibus & pueri bibunt. Quae cadens in faciem suam & adorans super terram, dixit ad eum: Unde mihi hoc, ut inuenirem gratiam ante oculos tuos, & nosse me dignareris peregrinam mulierem? Cui ille respondit: Nunciata sunt mihi omnia quae feceris socru tuae post mortem viri tui: & quod reliqueris parentes tuos, & terram in qua nata es, & veneris ad populum, quem antea nesciebas. Reddat tibi Dominus pro opere tuo, & plenam mercedem recipias à Domino Deo Israel, ad quem venisti, & sub cuius confugisti alas. Quae ait: Inueni gratiam apud oculos tuos Domine mi, qui consolatus es me, & locutus es ad cor ancilla tua, quae non sum similis vnius puellarum tuarum. Dixitque ad eam B O O Z: Quando hora vesperti fuerit, veni huc & comede panem & inunge buccellam tuam in aceto. Sedit itaque ad messorum latus, & congesit polemam sibi; comeditque & saturata est, & tulit reliqua. Atque inde surrexit, ut spicas ex more colligeret. Praecipit autem B O O Z pueris suis dicens: Etiam si vobiscum metere voluerit, ne prohibeatis eam: & de vestris quoque manipulis proicite de industria, & remanere permittite, ut absque rubore colligat, & colligentem nemo corripiat. Collegit ergo in agro usque ad vesperam: & quae collegerat virga cadens, & excutens, inuenit hordei quasi Ephimensuram, id est, tres modios. Quos portans, reuersa est in ciuitatem, & ostendit socru suae: insuper protulit, & dedit ei de reliquiis cibi sui, quo saturata fuerat. Dixitque ei socrus sua: Vbi hodie collegisti, & ubi fecisti opus: sit benedictus, qui misertus est tui. Indicauitque ei apud quem fuisset operata: & nomen dixit viri quod B O O Z vocaretur. Cui respondit N O E M I: Benedictus sit à Domino: quoniam eandem gratiam, quam prae buerat viuis, seruauit & mortuis. Rursumque ait: Propinquus noster est homo. Et R V T H: Hoc quoque inquit, praecipit mihi, ut tam diu messoribus eius iungerer, donec omnes segetes meterentur. Cui dixit Socrus: Melius est, filia mea, ut cum puellis eius exeat ad metendum, ne in alieno agro quispiam resistat tibi. Iuncta est itaque puellis B O O Z: & tam diu cum eis messuit donec hordea & triticum in horreis conderentur.

In iucunda hac Historia delineata, ac picta sunt admiranda exercitia iustorum, qui valde perfecti esse contendunt: quorum fundamentum est exacta erga Deum, & erga eos, qui eius nomine gubernant, obedientia. In qua adeo eluxit feruens R V T H, ut de ea dixerit Christus D. S. Brigitta in quadam reuelatione. R V T H fuit in populo Dei clarior, quia voluntati propriae non obeduit; sed Dei ipsius eam vocatis, & N O E M I, quae in Magistrâ acceperat: cui adeo se subiecit, ut dixerit: Q V I Q V I D P R A E C E P E R I S F A C I A M, sed ostendit ipso facto, se formicas apesque laboriosas imitari. nam cum in Bethlehè peruenisset, & messis hordeacea inciperet, magistrâ suâ

Christus
Ruth com-
mendat.
Lib. 6. Re-
uelat. c. 10.
f. Ruth. 3. 5.

praeue-

g. Rub. 2. 7.

Lib. 35. Mo
ral. c. 13.Grata recu
sanda, vilia
amplecten-
da.

præuenit dicens: *g si iubes, vadam in agrum & colligam spicas, quæ fugerint manus metentium*. ostendit inquam hic instar formicæ desiderium laborandi in occupatione adeò vili ac laboriosa: ad quam sponte sua se obtulit, priusquam facere iuberetur. Nam fortè N O E M I ipsa non fuisset aucta id iubere. Sed & *apis* obedientiam ostendit, quæ noluit prius facere quod optabat, quàm eius Magistra id approbaret, & faciendi potestatem faceret. In quo præclaram quandam obediendi regulam expressit, quam tradit Sanctus Gregorius dicens: in prosperis & honorificis carnique iucundis rebus nihil de suo habere debet perfecta obedientia. non enim debet ad eas propendere, aut desiderare, & multò minus à superiore petere: sed expressum potiùs expectare mandatum. imò & quando illud adest, expedit, si fortè potest, demissè reculari. Quemadmodum Moyses & Ieremias, cum D E V S illis gubernationis & prædicationis munus committeret, demissè deprecabantur. Quando autem peragenda sunt amara aut vilia pœnalia, & laboriosa: perfectus obediens aliquid de suo habere debet; vt scilicet in ea propendeat, mortificandæ propriæ voluntatis, Christumque Dominum nostrum seridè imitandi causa. Quam propensionem ac desiderium cum habet, non est expectandum Magistri mandatum, sed sponte sua cum debita resignatione sese ad ea obeunda offerre, dicens Prælato aut Confessario, quod R V T H dixit Noëmi, breuibus ac synceris verbis & cum resignatione: *si vis, vadam in agrum*, ad laborandum scilicet; & si permittis, incumbam in hæc & illa opera pœnitentiæ, humiliationis, vt sunt ieiunia, flagella, & ministrare pauperibus in Xenodochijs, &c. Et hoc non est contra perfectionem obedientiæ: talis enim non tendit ad suam voluntatem exequendam, nec ad trahendam superioris: sed aperire tantùm vult viam, vt liberè ille iubeat, quod subdito magis expedit. Huius rei praxis proponetur fusiùs in proximo Tractatu, vbi ratio tradetur, qua se pœnitentes erga suos Confessarios gerere debeant. nunc pergamus ad reliqua diuinæ vocationis media, per quæ Perfecti redamur.

☩ (0) ☩